

Zplanělá netýkavka Edgeworthova – potenciální invazní druh v Evropě i u nás

V posledních desetiletích se v Evropě šíří nové druhy rostlin s invazním chováním. Patrně k tomu přispívá globální klimatická změna a zvýšené atmosférické depozice rostlinám dostupného dusíku. Jedním z nich je i netýkavka Edgeworthova (*Impatiens edgeworthii* Hook. f., syn. *I. longicornu* var. *crispata* Hook. f., *I. chrysantha* Hook. f.), která byla v Evropě nalezena jako zplanělá až po r. 2000. Během posledních 20 let se však začala velmi rychle šířit po celém Německu a před dvěma lety byly první nálezy publikovány z Nizozemska a také České republiky. Uvedený druh, podobně jako některé další netýkavky, má potenciální předpoklady stát se významnou invazní rostlinou v celé Evropě. Vzhledem k tomu, že jde ještě o poměrně neznámý taxon, který již pronikl na naše území, následující příspěvek přináší některé informace o jeho vlastnostech a šíření, které dosud byly zjištěny nebo publikovány.

Netýkavka Edgeworthova patří do velké skupiny blízké příbuzných himálajských netýkavek, druh byl platně popsán r. 1874. Je pojmenována na počest irského botanika Michaela Pakenhama Edgewortha (1812–1881), který studoval orientální jazyky a botaniku na Univerzitě v Edinburghu. Jako úředník a spisovatel dlouho pobýval v Indii, kde na cestách hlavně po severní části země sbíral zejména cévnaté rostliny a kapradorosty. Experimentoval i s fotografickou dokumentací rostlin. Zveřejnil popisy několika tehdy neznámých nebo nepopsaných druhů ze severní Indie, publikoval např. seznam rostlin z regionu Uttarpradéš a pojednání o pylu. Je po něm také nazván rod asijských dřevin *Edgeworthia* z čeledi vrabečnicovitých (*Thymelaeaceae*) a jeho jméno nese i jeden druh asijské prvosenky (*Primula*), pěnišníku (*Rhododendron*) a vemeníku (*Platanthera*).

Původní areál netýkavky Edgeworthovy leží v západním Himálaji na území Indie, Nepálu a Pákistánu v širokém výškovém rozpětí 1 800 až 3 000 m n. m., kde v horských údolích tvoří kompaktní porosty na otevřených a mírně zastíněných místech. Uvádí se jako jedna z nejrozšířenějších netýkavek v dané oblasti. Rostliny introdukované a zplanělé v Evropě jsou velmi variabilní v růstu a hlavně ve tvaru a barevných kombinacích květů, což je v rozporu s popisem druhu od anglického botanika Josepha Daltona Hookera i s regionálními flórami a určovacími klíči, které udávají květy výhradně žluté, případně červené. Důvodem této variability je zřejmě hybridogenní původ této netýkavky. Předpokládá se, že introdukované a zplaňující rostliny v Evropě jsou potomky kříženců *I. edgeworthii* s jinými druhy himálajských netýkavek, údajně s *I. pseudobi-*

color, *I. devendrae* a případně dalšími druhy. Semena hybridů byla dovezena do Evropy nebo k hybridizaci došlo později, až během pěstování netýkavek v kultuře. Proto rostliny následných generací s určitou morfoloogickou variabilitou a různými barevnými kombinacemi květů, které se v posledních letech začínají šířit střední Evropou, zatím řadíme do společného druhu *I. edgeworthii* (agg.).

Zplanělá netýkavka Edgeworthova v Čechách

Dne 4. září 2021 jsem si všiml podivně vyšší netýkavky se světle fialovými květy, která rostla na skládce biologického odpadu (obr. 1) společně s netýkavou malokvětou (*I. parviflora*) na okraji mýtiny u lesa severně od Velkých Popovic (49,9336° severní šířky, 14,6457° východní délky). Na první pohled jsem ji považoval za nižší netýkavku žláznatou (*I. glandulifera*), případně za nějakého jejího křížence např. s n. malokvětou, protože velký porost n. žláznaté se nacházel jen několik metrů přes cestu na vlhčím a stíněnějším místě. Při bližším ohledání se ukázalo, že rostlina má bohatší větvení a menší květy s nezvyklou barevnou kombinací odlišnou od netýkavky žláznaté, jak jsem ji dosud znal. Následující den jsem ji přijel vyfotografovat a odebrat vzorky pro herbářový doklad, což se podařilo, i když byla již z větší části zasypana dalším zahradním odpadem. Za pečlivou přípravu herbářových položek děkuji Jiřímu Velebilovi z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i. Dokladový materiál jsem dal k dispozici do herbáře katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze (PRC). Z odebraných vzorků a publikovaných údajů o netýkavkách

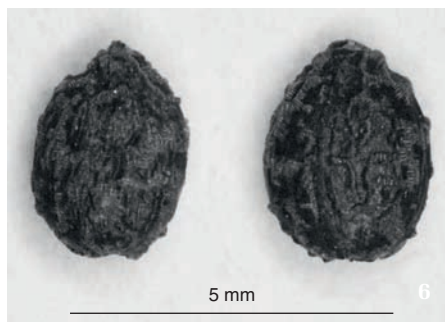
na internetu jsem dospěl k závěru, že jde o netýkavku Edgeworthovu v širším pojetí a podle Volkmar Weisse o světle fialové kvetoucího homozygota (genotyp rostliny je ve sledovaném znaku – fialové barvě květu – tvořen dvěma totožnými alelami zděděnými od obou rodičů). V nejbližším okolí jsem již další podobnou rostlinu nenašel a k širšímu průzkumu jsem do konce roku neměl příležitost.

Následující popis je tedy sestaven převážně na základě nalezené rostliny s přihlédnutím k údajům v botanické literatuře. Jde o jednoletou bylinu, 90–110 cm vysokou, se slabě hranatou, ve střední části 5–8 mm širokou, lysou, dužnatou, žlutozelenou lodyhou bez náběhu k nachovému zbarvení. Během kvetení a dozrávání semen je lodyha řídko olistěná, s poměrně dlouhými internodiemi, v horní polovině nápadně bohatě a široce větvená, větve šikmo odstálé až do stran sehnuté, 25–45 cm dlouhé, zakončené hroznovitými květenstvími. Lodyžní listy (obr. 3) má střídavé, směrem k vrcholu lodyhy se zmenšující, řapíkaté; dolní listy 15–28 cm dlouhé (včetně 2–5 cm dlouhého řapíku) a 3–7 cm široké, s čepelí obvykle kopinatou, na řa-

- 1 Větší část rostliny netýkavky Edgeworthovy (*Impatiens edgeworthii*) na skládce biologického odpadu při okraji lesa severně od Velkých Popovic (2021)
- 2 Vrcholová část netýkavky s květenstvími a plodenstvími
- 3 Variabilita lodyžních listů nalezeného jedince (blíže v textu)
- 4 Odkvétající květ a květní poupě
- 5 Pohled na vnitřní kresbu zadního, vakovitě nafouklého kališního lístku
- 6 Suchá semena netýkavky Edgeworthovy. Foto K. Černý
- 7 Herbářová položka části kvetoucí lodyhy

pík sbíhavou, na vrcholu zašpičatělou, na okraji s 35–60 pilovitými a hrotitými zuby, u řapíku s ojedinelými tmavými stopkatými žlázkami; horní listy 3–6 cm dlouhé a 1–3 cm široké, s čepelí obvykle vejčité kopinatou, na okraji s 15–30 hrotitými až tupými zuby, při bázi s ojedinelými načernalými žlázkami. Nese úžlabní květenství na paprskovitě a do šířky rozložených, 3–6 cm dlouhých stopkách, se 3–7 stopkatými květy (obr. 2 a 7). Květy jsou souměrné, 1,9–2,3 cm vysoké a 2,6–3,3 cm dlouhé (včetně ostruhy, obr. 4 a 5). Zadní lístek trojčetného kalicha je mohutně vakovitě nafouklý, na vnitřní straně se žlutooranžovou kresbou a tmavšími kaštanově hnědavými skvrnami, často téměř splývajícími v řadách. Koruna je pětičetná – horní korunní lístek široce půlkruhovitý, na vrcholu nevýrazně vykrojený, bledě fialový, uprostřed s mírně vyklenutým, zřetelným švem světle okrové až nazelenalé barvy patrné i v jeho nejbližším okolí. Dva boční korunní lístky stejně velké, jazykovité, 0,4–0,7 cm dlouhé a 0,5–0,8 cm široké, růžovofialové, uprostřed s okrovou, úzce eliptickou skvrnou; dva dolní korunní lístky souběžné nebo částečně se překrývající, světle fialové, náchylné k vadnutí a pak vadnoucí okraje s tmavším odstínem fialové barvy. Ostruha, 0,4–1,0 cm dlouhá, i u mladých rozvíjejících se květů převážně zřetelně zahnutá, okrově žlutá. Tyčinek je pět, navzájem srostlých. Tobolky vyrůstají na 1,0–1,5 cm dlouhých stopkách, jsou mírně až výrazně kyjovité, 2,5–3,5 cm dlouhé, zřetelně hranaté, lysé, tmavě zelené, na spodní straně hnědavě nachové, obvykle s 3–5 (až 7) tmavě hnědošedými semeny. Při doteku zralé tobolky pukají pěti chlupnými, které se typicky spirálně stáčíjí a semena vystřelují do okolí jako ostatní druhy netýkavek. Dozráva-

jící semena jsou 2 (až 2,5) × 1,5 mm velká, zužující se do krátké tupé špičky, po vysušení světlejší, šedočerná a podstatně menší (obr. 6). Květy hojně navštěvovali

čmeláci stejně jako květy blízkých netýkavek žláznatých.

Počátky introdukce

Za účelem pěstování v Evropě byla semena netýkavky Edgeworthovy dovezena z Himálaje nejméně dvakrát. Mohla však pocházet z hybridních rostlin, protože větší množství blízce příbuzných netýkavek se ve společných částech areálů může křížit, a zároveň bývá určování některých druhů rodu z této oblasti obtížné i kvůli zmatečným nebo nejednotným popisům znaků i názvosloví v regionálních květenách a určovacích klíčích.

Podle literatury byla semena snad netýkavky Edgeworthovy pod označením *I. chrysantha* poprvé dovezena do Evropy v r. 1900 k pěstování v Královských botanických zahradách v Kew, na jihozápadě Londýna. Tam byly rostliny z dovezeného osiva umístěny s několika dalšími druhy příbuzných netýkavek, také rostoucích ze semen původem z Himálaje. Novější informace o pěstování v jiných zahradách nebo zplanění potomstva netýkavek z uvedeného dovozu nejsou k dispozici. Do konce 20. století nebylo osivo netýkavky Edgeworthovy v indexech seminum významnými botanickými zahradami nabízeno. Až do r. 2011 ji květeny Evropy a evropských zemí ani regionální klíče k určování rostlin nezmiňují ani jako pěstovanou nebo vzácně zplaňující. Od 21. vydání Rothmalerovy květeny (Exkursionsflora von Deutschland, E. J. Jäger, ed., 2016) je uváděna jako neofyt s tendencí v Německu zdomácnět.

Na základě prvního doloženého nálezu zplanění této netýkavky v Německu v r. 2001 botanici začali shánět informace o zdroji a vektorech jejího šíření. Zjistili, že v r. 1983 byla pro Botanickou zahradu v Berlíně sebrána semena netýkavky Edgeworthovy z údolí Utror v severním Pákistánu na pastvinách s roztroušenými jehličnany ve výšce kolem 2 400 m n. m. V následujících letech byla pěstována odděleně od příbuzné netýkavky *I. pseudo-bicolor*, introdukované sem ze semen původem z údolí Kalam v severovýchodním Pákistánu z výšky kolem 2 100 m n. m. Po r. 2010 Botanická zahrada v Berlíně nabízel semena netýkavky Edgeworthovy, ale nepodařilo se dohledat, zda byla nějaká odeslána do jiných botanických nebo soukromých zahrad. V r. 2016 V. Weiss našel v berlínské botanické zahradě už jen jednu populaci netýkavky s různobarevnými květy, s velkou tendencí samovolně se

zde šířit. Pravděpodobně šlo o potomstvo spontánního křížence s n. Edgeworthovou. Velmi variabilní rostliny z této populace byly podle pákistánské flóry a určovacího klíče determinovány buď jako *I. lemanni*, nebo *I. pseudobicolor*, protože každý zdroj literatury uváděl vždy pouze jeden ze zmíněných druhů. Silně invazní populace netýkavek s různobarevnými květy, které se nedávno začaly šířit v Německu hlavně po lesích a okolí, jsou taxonomicky zařazovány podle více znaků pod n. Edgeworthovu v širším pojetí. Snímky květů dostupné na internetu dokládají obrovskou variabilitu v jednotlivých barevných kombinacích a kresbě květní části. Proto ji Němci nazývají pestrou netýkavkou (Buntes Springkraut). Na základě víceletého zkoumání variability rostlin z výsevů V. Weiss považuje jedince s květy bílými, fialovými nebo žlutými se světlejším dolním pyskem za homozygotní, zatímco heterozygotní mají mít květy převážně s horním pyskem žlutým a dolním bílým (barvu květu podmiňují dva geny s odlišnými alelami, z nichž každou může rodič při křížení předat se stejnou pravděpodobností 50 %). Rostliny s bílými a fialovými květy byly podle určovacího klíče pákistánských netýkavek údajně odpovídaly *I. pseudobicolor*.

Introdukce v České republice

Botanické zahrady u nás se značnou pravděpodobností netýkavku Edgeworthovu nepěstovaly a nepěstují. Není uvedena ani v Informačním systému evidence rostlin v botanických zahradách Florius, ani v jiných publikovaných seznamech pěstovaných rostlin v dalších zahradách sdružených v Unii botanických zahrad. Druh nenajdeme ani ve zdejších nabídkách semen, v katalogích distributorů osiva nebo internetových obchodů s okrasnými rostlinami. Vzhledem k omezeným zdrojům osiva je také velmi málo pravděpodobné, že by u nás byla pěstována některými soukromými sběrateli. Nejnovější květena a určovací klíče rostlin ČR ji neuvádějí ani jako pěstovanou.

Druhové funkční znaky a ekologické nároky

Úspěšnost introdukce a zplaňování druhů závisí na jejich funkčních znacích a nárocích na podmínky prostředí nebo na schopnosti tolerovat široké rozpětí hodnot ekologických proměnných.

Klima původního areálu netýkavky Edgeworthovy v Himálaji charakterizuje průměrná roční teplota 10,5 °C a úhrny srážek kolem 640 mm. Extrémní měsíční minima v lednu dosahují -0,5 až -8,0 °C a extrémní maxima v červenci 26,5 °C s potřebou korekcí klimatických dat na relativní výškové rozpětí jejího areálu 500–800 m. Nejvíce publikovaných informací o růstu druhu na různých stanovištích poskytuje německá botanická literatura (např. Weiss 2020).

Semena se na dlouhé vzdálenosti nejlépe šíří na kolech automobilů, lesní techniky a podrážkách bot chodců, což je efektivnější způsob než autochorní vystřelování semen z tobolek do relativně blízkého okolí mateřských rostlin. Navíc mohou být roznášena vodou. Klíčivost semen skladovaných v suchu je delší než jeden rok. Před klíčením vyžadují několikátýdenní chla-

dovou stratifikaci při teplotách nižších než 5–6 °C, vystavení mrazu ale podmínkou vyklíčení není. Jde o pozitivně fotoblastická semena – při klíčení potřebují světlo – a na rozhraní února a března na povrchu půdy vyklíčí během 3–6 týdnů. Velmi rychle a úspěšně vzcházejí v lese na povrchových půdních rýhách vzniklých při přibližování kmenů pokácených stromů. Semenáčky snášejí jarní mrazy do -6 °C. S poklesem teplot a prodloužením jeho trvání se prodlužuje doba inhibice jejich růstu nebo vývoje mladých rostlin.

Semenáčky nejlépe rostou na propustných, úživných a svěžích půdách i s větším obsahem jílovité složky, která brání rychlému vysychání. Osídlují nejčastěji humózní a mírně kyselé půdy (pH 5,5–6,5), ale tolerují z větší míry i půdní pokryvy s neutrální až slabě alkalickou reakcí. Tomuto druhu nejvíce vyhovují polostinná až mírně otevřená stanoviště ve smíšených lesích s neúplným zápojem korun, ale mohou se objevit i na světlinách v lužních lesích nebo v částečném zástínu stromů na pastvinách a podél vodotečí. Nesnáší dlouhodobě tak velké zastínění, které nevede netýkavce nedůtklivé (*I. noli-tangere*)

a n. žláznaté díky jejich nižšímu světelnému kompenzačnímu bodu fotosyntézy (intenzitě ozáření, při níž se fotosyntéza vyrovnává s respirací). Netýkavka Edgeworthova je schopna přežít jen krátkodobé vyschnutí půdy na jaře a začátkem léta, proto ji nenajdeme v trvale vyprahlých půdách. Na rozdíl od netýkavky žláznaté ale nemůže růst ani na dlouhodobě podmáčených stanovištích, protože nemá dostatečně vyvinutý aerenchym – pletivo přivádějící ponořeným kořenům vzduch potřebný pro dýchání. Podle nároků na půdní vlhkost tak stojí netýkavka Edgeworthova mezi suchomilnější n. malokvětou a vlhkomilnější n. nedůtklivou. Na vhodných stanovištích tvoří husté porosty vysoké kolem 1 m, jako solitérní však dosahuje až 1,5–2,5 m a rozkládá se i 1,7 m do šířky. Naopak na ozářenějších („osluňených“) nebo sušších místech, např. pod hustými korunami stromů zachycujícími dešťové srážky, mívá výšku jen do 20–30 cm. Uprostřed širokých lesních cest byly pozorovány dokonce miniaturní rostliny několik centimetrů vysoké, s jednokvětým květenstvím. Při náhlém poklesu hladiny spodní vody nebo zvýšení intenzity ozáření, např. po opadu jehlic ze smrků napadených kůrovcem, dočasně vadne, až odumírá.

Netýkavka Edgeworthova sice obsahuje zvýšené množství kyseliny šťavelové, ale hlavně v plodném stavu ji přiležitostně spásají např. vysoká zvěř a prase divoké. Rostliny dobře snášejí disturbance, při posečení začátkem léta a za dostatku dešťových srážek rychle regenerují a do podzimu ještě vykvétou a vytvoří semena. Během klimaticky „normálních“ let druh začíná postupně vykvétat od konce června, na stinnějších místech od srpna, až do prvních mrazů. Při nočním poklesu teplot pod 10 °C se snižuje počet nově rozvité květy, při teplotách pod 5 °C se květy dál nevyvíjejí, ale semena v tobolekách uzrájí. Plodící rostliny zničí až silnější mrazíky obvykle během listopadu. Květy jsou cizosprašné i samosprašné a oba typy opylení vedou k tvorbě klíčivých semen. Květ netýkavek této velikosti obsahuje kolem 6,7 μl nektaru, s obsahem sacharidů kolem 46 %, proto je atraktivní pro čmeláky a včely, méně pro ostatní hmyz. Někteří opylovači údajně navštěvují květy převážně pouze jedné barvy. Rostliny produkují velké množství semen (podle velikosti, obvykle řádově sto až několik málo set). Počet rostlin v populacích na vhodných stanovištích se v průběhu let zvyšuje exponenciálně. Během sledování početnosti jejich populací v přírodní rezervaci Leina (Leinawald) při severovýchodní hranici Durynska bylo odhadnuto v r. 2002 asi 400 rostlin, v r. 2011 již 105 tisíc a v r. 2019 přes milion jedinců (Weiss 2020). Podle pozorování může tato netýkavka konkurenčně potlačit až vyloučit dokonce i populace n. malokvěté, kopřivy dvoudomé (*Urtica dioica*) nebo bršlice kozí nohy (*Aegopodium podagraria*).

Velká produkční výkonnost invazních netýkavek se vysvětluje např. hypotézou o malém poškozování rostlin patogeny a škůdci v novém prostředí, umožňujícím netýkavkám ušetřené zdroje vynakládané na ochranu zcela investovat do produkce

8 Rostliny s bělavými až světle žlutými květy se nejčastěji vyskytovaly v populaci netýkavky Edgeworthovy nalezené v létě 2022.

9 Detail bělavě zbarveného květu jedné rostliny. Nápadná kaštanově hnědá kresba uvnitř nafouklého kališního lístku byla v různých formách zjištěna u květů všech barev.

10 Část populace netýkavky Edgeworthovy rostoucí v pásu na okraji mýtiny porostlé n. malokvětou (*I. parviflora*) v r. 2022

11 Na obou místech výskytu n. Edgeworthovy v létě 2022 proběhly terénní úpravy mýtin pro jejich zalesnění včetně rozorání okrajů lesních cest. Příští rok ukáže, jestli tak silnou disturbanci může populace druhu přežít. Snímky I. Suchary, pokud není uvedeno jinak

biomasy a tvorby semen. To se ale nepotvrdilo např. ve studii u příbuzné netýkavky Balfourovy (*I. balfourii*; Najberek a kol. 2020) s podobnými charakteristikami druhu, která se po zplanění v r. 1901 jen neochoťně šířila v jižní Evropě a ve Švýcarsku, zatímco impulzem jejího náhlého šíření k severu a zvýšení počtu invazí byl zřejmě zrychlený růst globálního oteplování, který se začal projevovat v posledních zhruba 20–30 letech. U nás byla n. Balfourova zjištěna zatím jen ve Vlašimi a u Vimperka. Zplanění n. Edgeworthovy v Evropě nastalo právě v době oteplování podnebí, což této netýkavce zřejmě také vyhovuje. Dalším faktorem její produktivní a kompetiční zdatnosti může být dlouhodobý efekt hybridizace. Z výše uvedených charakteristik druhu lze netýkavku Edgeworthovu považovat za potenciálně úspěšný invazní druh i u nás.

Historie zplanění a invazí v Evropě

Jako první bylo na evropském kontinentě spontánní šíření netýkavky Edgeworthovy dokumentováno v Německu po r. 2000, kde byla nacházena podél lesních cest nebo ve formě izolovaných malých kompaktních porostů. Po prvním publikovaném nálezu v lese Leina na durynsko-saské hranici v r. 2001 následovaly poměrně rychle další doložené výskyt v Sasku a od Lipska (2006), v Sasku-Anhaltsku a Berlíně (2007), Braniborsku i z parku v Essenu (2011) a jinde. Roku 2021 byla zaznamenána např. v lese u Tharandu nedaleko

Dráždan. V poslední době byla potvrzena nejméně na 48 převážně lesních lokalitách v Německu (Weiss 2020). Aktuálně se uvádějí ještě zhruba tři doložené výskyt z Nizozemska. Netýkavka Edgeworthova není dosud zařazena na seznam invazních druhů v Evropské unii.

Výskyt na našem území

První nález netýkavky Edgeworthovy (ze 7. září 2020) z Kančí obory u Břeclavi publikoval Jiří Uher v rámci Dodatků k flóře ČR ve Zprávách České botanické společnosti v r. 2021. Zjistil její výskyt na dvou blízkých místech v počtech kolem 20 a 60 plodících rostlin. Nálezce se domnívá, že semena mohla být zanesena do obory na kolech německých nákladních tahačů používaných k odvozu dřeva zhruba dva roky předtím. Dále se mohla šířit na podrážkách bot turistů. Nález z Kančí obory přebírá databáze české flóry a vegetace Pladias, což je dosud jediný výskyt z ČR uvedený v této databázi.

Na internetu je také vystavena fotografie světle fialové kvetoucí netýkavky Edgeworthovy z 5. září 2020 někde v západní části přírodního parku Džbán ve středních Čechách. K lokalitě a počtu rostlin však nejsou k dispozici další podrobnosti, není ani znám herbářový doklad.

Nález na okraji lesa severně od Velkých Popovic ve Středočeském kraji je tak zřejmě druhým doloženým výskytem zplanělé netýkavky Edgeworthovy na našem území. Způsob zavlečení neznáme. Mohlo jít např. o zavlečení semen na kolech lesní techniky provádějící těžbu a odvoz kůrovcového dřeva nebo nákladních automobilů krátkodobě parkujících na kraji lesa. Zanesení semen na lokalitu se zahradním odpadem se zdálo velmi málo pravděpodobné. Můžeme ale předpokládat, že druh, aniž by byl zjištěn, byl zavlečen na několik míst v ČR již dříve a vzhledem k likvidaci velkoplošné kůrovcové kalamity mohou být jeho semena šířena pojezdovou technikou dále. Rostliny jsou snadno přehlédnutelné hlavně v porostech netýkavky malokvěté, proto je třeba věnovat větší pozornost okolí lesních cest koncem léta a na podzim, kdy lze tento druh nejlépe rozeznat.

Aktuální stav

Během letošního léta jsem hledal případný další výskyt netýkavky Edgeworthovy ve Velkých Popovicích a širším okolí. V po-

lovině srpna se mi podařilo objevit pouze jednu novou lokalitu asi 0,5 km jižněji od loňského nálezu. Kvetoucí populace, odhadem 200–300 jedinců, rostla podél cesty na okraji jedné z mýtin (49,9308° severní šířky, 14,6445° východní délky) ve formě hustého úzkého pásu dlouhého 20–30 m (obr. 10). Nedaleko od okraje pásu jednotlivé rostliny pronikaly do kompaktního porostu netýkavky malokvěté pokrývající celou mýtinu. V nově nalezené populaci byly hrubým odhadem zastoupeny z 90 % exempláře s květy bělavými (v barvě krémové, bílé s nádechem dožluta nebo slonové kosti) až světle, sírově žlutými (obr. 8 a 9). Velmi vzácně (asi ve 2 %) rostliny kvetly tmavšími (žloutkově) žlutými květy a zbytek populace (kolem 5–8 %) měl květy světle fialové. Podle zjištěného počtu rostlin se dá usuzovat, že první semena byla na toto stanoviště zanesena asi před 4–5 lety. Na místě původního nálezu z r. 2021 na skládce biologického odpadu byly v r. 2022 jen 2–3 rostliny výhradně se světle fialovými květy. Nově zjištěnou populaci druhu jsem vyfotografoval a sběry materiálu pro herbářové doklady jsem plánoval na pozdější dobu, až rostliny budou produkovat zralá semena. Mezi 22. až 24. srpnem 2022 však byly obě mýtiny rozorány, včetně okrajů cest, terén byl urovnán a pokryt silnou vrstvou dřevní štěpky jako příprava pro zalesnění (obr. 11). Ani na jednom z obou míst se mi nepodařilo najít žádnou přežívající rostlinu tohoto druhu. Bude zajímavé zjistit, zda se nějaké semenáčky objeví příští rok, protože v době terénních úprav rostliny ještě neměly plně zralá semena. I v případě sporadického vysemenění po překrytí případné semenné banky vrstvou štěpky zřejmě netýkavka nebude schopna vyklíčit.

Přesto můžeme předpokládat, že v příštím roce mohou být zjištěny výskyt netýkavky Edgeworthovy na nových místech v České republice, případně několik rostlin může vzejít z půdní banky semen obou sledovaných lokalit nebo ze semen rozšířených do okolí na kolech vozidel, která prováděla terénní úpravy.

Seznam použité literatury uvádíme na webové stránce Živý.